

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/291/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213202253
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8213202253.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Moniky Juskovej v právnej veci žalobcu CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČ: 26 429 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava IČO: 36 864 421, proti žalovanému W. W., naposledy bytom G. XX, XXX XX D., zastúpenému opatrovníkom Jozefom Chrenkom, zamestnancom Krajského súdu v Prešove, o zaplatenie 692,63 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4C/72/2013-93 zo dňa 22.05.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, v tejto časti zrušuje rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavuje.

Vo zvyšku potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalobca nemá právo na náhradu trov vo vzťahu k zastaveniu konania a ani na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (v ďalšom aj len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že Okresnému súdu Bardejov bol dňa 28.03.2013 doručený návrh na uplatnenie pohľadávky na tlačive A podľa článku 4 odsek 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie, alebo nariadenie č. 861/2007“), ktorým žalobca navrhoval, aby súd vydal proti žalovanému rozsudok, ktorým by ho zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy 692,63 Eur s príslušenstvom, špecifikovaným v danom návrhu, ktorý tvorí zmenkový úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 692,63 Eur od 9.5.2010 do zaplatenia a úrok vo výške 6% ročne zo sumy 692,63 Eur od 12.8.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 zmenkovej sumy a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 21.12.2009 na zmenkovú sumu 692,63 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 9.5.2010.

Z exekučného spisu Okresného súdu Bardejov sp. zn. 5Er 289/2011 súd zistil, že dňa 21.12.2009 uzavreli žalovaný ako dlžník a POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35807598 ako veriteľ zmluvu o úvere č. 800500332, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi sumu 400 Eur, pričom dlžník sa veriteľovi zaviazal zaplatiť mu okrem poskytnutej sumy aj poplatok vo výške 120 Eur, všetko v 2 - och mesačných splátkach po 260 Eur, počnúc dňom 25.1.2010. Zmluva obsahovala na jednom liste papiera dve strany, na prvej

boli uvedené údaje o veriteľovi (obchodné meno, sídlo, IČO, zápis v obchodnom registri, číslo oddielu a vložky v OR, skutočnosť, že veriteľ je zastúpený mandatórom), číslo zmluvy a číslo žiadosti o zmluvu, údaje o dlžníkovi (vyplnené boli meno, priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo, číslo OP, kolónka o trvalom pobyte), poskytnutý úver, výška poplatku, počet splátok, výšku mesačných splátok, deň začiatku splatnosti a kolónka o to, že finančné prostriedky sú použité na účel povolania. Ďalej zmluva obsahuje dátum uzavretia, čas, meno a podpis mandátára, podpis dlžníka, dátum prevzatia finančnej hotovosti a potvrdenie o prevzatí finančnej hotovosti s podpisom dlžníka. Na druhej strane zmluvy sa nachádzajú zmluvné podmienky.

Podľa článku 4 zmluvných podmienok v prípade, ak bude dlžník v omeškaní s niektorou splátkou sedem a viac dní, je povinný uhradiť túto splátku do rúk mandátára spolu so zmluvnou pokutou vo výške 15 Eur za každý jeden prípad omeškania. V prípade, že dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa dlh splatný okamžite. Dlžník má možnosť uhradiť štyri po sebe idúce splátky, prípadne len časti po sebe štyroch idúcich splátok, v oboch prípadoch spolu so zmluvnou pokutou vo výške 30 Eur. Dlžník sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú zaslanú upomienku v prípade porušenia podmienok tejto zmluvy čiastku 4 Eur, ako paušálnu úhradu nákladov a administratívy s tým spojenej. Podľa článku 5 zmluvných podmienok dlžník uzatvára s veriteľom dohodu o zrážkach zo mzdy a iných príjmov ako formu zabezpečenia uspokojenia pohľadávky veriteľa, ktorej účinnosť je podmienená neuhradením štyroch po sebe idúcich splátok, keď nastáva splatnosť celého dlhu. Podľa článku 6 zmluvných podmienok dlžník je povinný v prípade porušenia svojich zmluvných povinností uhradiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 312 Eur, ktorá je určená na úhradu všetkých nákladov vynaložených veriteľom v súvislosti s vykonávaním úkonov, smerujúcich k zabezpečeniu dlhu dlžníka. Pokiaľ dôjde k zabezpečeniu dlžníkovho dlhu uznaním formou notárskej zápisnice ako exekučného titulu, dlžník a veriteľ sa dohodli, že odmenu notára za spísanie notárskej zápisnice, trov právneho zastúpenia pri jej spísaní v zmysle v tejto zmluve obsiahnutého plnomocenstva, uhradí za dlžníka veriteľ, pričom tieto náklady zmluvné strany považujú za súčasť nákladov veriteľa spojených s vymáhaním jeho pohľadávky a budú súčasťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa článku 12 zmluvných podmienok dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške ako svoj dlh voči veriteľovi, tak ako je to uvedené v tejto zmluve. Tretinu poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Súčasťou zmluvných podmienok je aj článok 14, označený ako dohoda o vyplnení zmenky, na základe ktorého na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu štyri týchto podmienok stal splatný celý dlh. V zmysle článku 17 zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všeobecné právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.

Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 21.12.2009. Za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ nezaplatil žiadnu sumu. Žalobca na preukázanie oprávnenosti svojho nároku voči žalovanému predložil súdu originál zmenky vystavenej žalovaným dňa 21.12.2009 a výpis z obchodného registra žalobcu.

Veriteľ POHOTOVOŠŤ, s.r.o. podal voči žalovanému ako dlžníkovi na Stálom rozhodcovskom súde dňa 18.10.2010 písomný návrh na začatie konania, na základe čoho predmetný rozhodcovský súd rozsudkom spisová značka SR 12210/10 zo dňa 17.12.2010 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 692,63 Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 692,63 Eur od 9.5.2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 692,63 Eur od 12.8.2010 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 250,64 Eur, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Predmetný rozsudok bol vydaný na základe vyššie uvedenej zmenky, čo rozhodcovský súd uviedol aj v svojom odôvodnení, keďže mal za to, že žalovaný vystavil

dňa 21.12.2009 listinu označenú ako zmenka, táto predložená zmenka je platná a vyplnená v súlade s dohodou o vyplnení zmenky, má povahu zmenky zabezpečovacej pričom hlavným záväzkom je zmluva o úvere. Rozhodcovský súd ďalej uviedol, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy vyhlásil, že poskytnuté peňažné prostriedky si berie na účel, ktorý vylučuje záver o tom, že v tomto právnom vzťahu pôsobí ako spotrebiteľ. Žalovaný nenamietal zmenkovo právny vzťah a túto jej činnosť nemôže suplovať rozhodcovský súd. Zmenkový vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským a len v tomto právnom vzťahu by túto povinnosť mal rozhodcovský súd ex officio. Rozhodcovský súd pri tejto svojej úvahe citoval rozhodnutie ESD C -240/98 až C- 244/98 Oceano Gruppo Editorial, ako aj smernice č. 2008/48, č. 93/13. Danú zmluvu o úvere a kauzálny vzťah z neho podľa tohto rozhodcovského súdu nie je možné posudzovať podľa zákona č. 129/2010 Z.z. .

Na základe tohto exekučného titulu veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. spísal dňa 8.3.2011 pred exekútorom JUDr. W. J. návrh na vykonanie exekúcie voči žalovanému, ktorý dňa 25.3.2011 podal na tunajšom súde žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku. Veci bola pridelená spisová značka 5Er 289/2011. Uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. 5Er 289/2011 - 10, Ex 4642/2011 zo dňa 16.6.2011, súd zastavil exekučné konanie.

Rozhodcovskú doložku preto považoval za neplatnú, na jej základe nemal byť vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý preto nemôže byť platným exekučným titulom.

Po vykonanom dokazovaní mal súd prvého stupňa za to, že nie je možné priznať žalobcovi navrhované plnenie a to v žiadnej časti a žalobu preto v celom rozsahu zamietol. Vychádzal pritom z týchto úvah:

1. Súd je povinný v spotrebiteľských veciach skúmať aj právny vzťah, ktorý zmenka zabezpečuje a posudzovať ho podľa právnych predpisov, upravujúcich spotrebiteľské právo.

Vzhľadom k tomu, že predmetná zmenka bola vystavená v prospech veriteľa a jej prvého majiteľa, ktorý je podnikateľom, vykonávajúcim svoju podnikateľskú činnosť aj poskytovaním úverov nebankovým spôsobom, bol tu reálny predpoklad, že právo uplatňované v danom konaní zo zmenky môže mať právny základ v spotrebiteľskom vzťahu. V zmysle platných predpisov a judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je povinnosťou súdu v každom štádiu konania (a to aj v každom druhu konania), bez výnimky ex offa skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a ak súd príde k pozitívnemu zisteniu, na uvedený vzťah aplikovať právne normy spotrebiteľského práva. ESD C-419/2011 z 14.03.2013 (ESD sp.zn. C-76/10), z ktorého vyplýva, že napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

2. Zmluva o úvere medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľom a prvým majiteľom zmenky a žalovaným, ako dlžníkom, je absolútne neplatná.

Právny predchodca žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 21.12.2009 zmluvu o úvere. Vzhľadom k subjektom uzatvárajúcim zmluvu, súd mal preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu tzv. spotrebiteľskej zmluvy

Preto platnosť pôvodnej spotrebiteľskej zmluvy ako celku bola nevyhnutným predpokladom pre následné posudzovanie zabezpečovacej zmenky, ktorá zabezpečovala pôvodný záväzkový právny vzťah a plnenie z ktorej bolo predmetom tohto konania.

Súd v tejto súvislosti poukázal aj na výpoveď zamestnanca prvého majiteľa zmenky a zároveň veriteľa v konaní 4C 71/2013, ktorý uviedol, že pokiaľ by žalovaný nebol podpísal spoločne s úverovou zmluvou aj zmenku, neboli by mu vyplatené peniaze. Inými slovami - uzavretie úverovej zmluvy bolo podmienené podpísaním zmenky.

Zmluva, ktorou bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 400 Eur obsahuje poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 120 Eur, čo činí 30% z požičanej sumy.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je neobyčajne hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä, ale nielen, v

ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka, uznanie dlhu a pod.) a zároveň je celá zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva obsahuje samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach.

3. Postúpením zmenky na žalobcu veriteľ a prvý majiteľ zmenky obchádzal účel zákona, právny úkon, ktorým tak učinil, je teda absolútne neplatný pre rozpor u ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.

Súd uviedol, že postup veriteľa tým, že indosoval zmenku na žalobcu až následne po tom, čo zistil, že práva z exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok), podkladom pre vydanie ktorého bola tá istá zmenka (z akej uplatňuje svoj nárok žalobca v tomto konaní), obchádza zákon, ktorým je poskytnutie práv tým subjektom, ktoré ho uplatňujú na základe právneho dôvodu a je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Tento právny úkon - indosovanie zmenky na žalobcu je teda v celom rozsahu neplatný pre obchádzanie zákona. Ako inak totiž možno právne kvalifikovať konanie veriteľa POHOTOVOSŤ s.r.o., ktorý v čase indosácie zmenky na žalobcu vedel, že z takejto zmenky nemôže právne uplatňovať akékoľvek nároky, o čom právoplatne rozhodol súd a veriteľ napriek tomu tú istú zmenku ďalej postupoval.

4. Dohoda o vyplnení zmenky je neplatná, rovnako ako celá úverová zmluva. Navyše zmenka nemala byť veriteľom prijatá v zmysle § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z..

Podľa súdu prvého stupňa je neplatná celá úverová zmluva, teda v rámci nej aj ustanovenie článku 14 všeobecných zmluvných podmienok, ktoré upravuje dohodu o vyplnení zmenky. Takáto zmenka na základe neplatnej spotrebiteľskej zmluvy vôbec nemala byť vyplnená, ani následne indosovaná a nemožno na jej základe uplatňovať akékoľvek nároky. K absolútnej neplatnosti súd prihlíada ex offo. Predložená zmenka, aj keď obsahuje všetky náležitosti zmenky, nezabezpečuje konkrétny záväzkový vzťah a to vzťah z poskytnutého úveru medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným.

Absolútna neplatnosť zmluvy o úvere ako aj jej článku 14 (ktorý je súčasťou zmluvy) a to dohody o zabezpečení zmenkou a vyplnení blanco zmenky, sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť uvedenej dohody však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať. V uvedenom prípade teda nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu.

Podľa súdu prvého stupňa, ak aj zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe nej úspešne domáhať akýchkoľvek práv (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp.zn. 4 Obo 161/2007). Vzhľadom k tomu, že súd mal preukázanú absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere, súčasťou ktorej bola v bode 14 Dohoda o vyplnení zmenky z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, na základe takto neplatnej dohody nevzniklo právnemu predchodcovi právo blanco zmenku vyplniť, ako ani právo na základe zmenky požadovať plnenie vzťahujúce sa k uvedenému úverovému právnemu vzťahu. Vzhľadom k tomu, že toto právo nevzniklo právnemu predchodcovi žalobcu, nemohlo indosovaním ani prejsť na žalobcu.

Navyše dohoda o vyplnení zmenky bola súčasťou Všeobecných zmluvných podmienok vopred pripravených právnym predchodcom žalobcu. Žalovaný nemal možnosť ju žiadnym spôsobom ovplyvniť. Dohodou o vyplnení blanco zmenky sa zmluvné strany dohodli, že dlžník vystaví zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, ktorú vyplnení veriteľ, a ktorá bude pozostávať zo všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Takto formulovaná dohoda o vyplnení blanco zmenky predstavuje pre spotrebiteľa dohodu vykazujúcu znaky zjavnej neurčitosti a nezrozumiteľnosti, teda opäť ďalšie dôvody jej neplatnosti v zmysle neprijateľných zmluvných podmienok (napr. § 53 ods. 4 písm. a/ OZ). Spotrebiteľ nemôže vedieť, vzhľadom k mnohosti možností dojednaných zmluvných pokút, či a v akej výške budú uplatnené veriteľom, a v akej miere sa premietnu do zmenkovej sumy. Takáto dohoda o zabezpečení všetkých pohľadávok vrátane pokút zmenkou je nielen z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti neprijateľnou zmluvnou podmienkou, neprimerane zhoršujúcou postavenie spotrebiteľa, ale je aj v priamom rozpore so zákonom. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne limituje

možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou a to do výšky nesplatenj istiny a príslušenstva maximálne do výšky 30 % pôvodnej istiny. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku, alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok a to neplatnosť takéhoto dojednania.

V zmysle predmetného zákonného ustanovenia teda veriteľ POHOTOVOSTĚ, s.r.o. mohol v prípade platnosti tejto spotrebiteľskej zmluvy vyplniť zmenku nanajvyš na sumu 520 Eur (400 Eur plus 30%). To, že vyplnil zmenku na sumu 692,63 Eur znamená porušenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z.. Zmenku takto vyplnenú veriteľ nesmel prijať a už vôbec ju nesmel ďalej postupovať.

Takáto dohoda o vyplnení zmenky je zároveň aj neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 OZ, pretože žalovaný nemal inú možnosť, ako podpísať zmenku, v opačnom prípade by s ňou veriteľ neuzatvoril úverovú zmluvu. Spotrebiteľ bola teda zo strany dodávateľa fakticky prinútený vyplniť zmenku, ako nevyhnutnú podmienku uzavretia zmluvy, pretože v opačnom prípade by nedostal peniaze.

5. Postup prvého majiteľa zmenky v rozpore s § 17 zákona č. 191/1950 Zb.

Podľa súdu prvého stupňa žalobca indosoval splatnú zmenku, pričom sa jedná o vlastnú zmenku, zročnú na videnie a uplatnil si v rozhodcovskom konaní aj príslušenstvo v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb.. Samotná zročnosť zmenky nastala 11.8.2010, keďže žalobca (a predtým aj veriteľ) požadovali 6% úroky v zmysle § 48 zák. č. 191/1950 Zb. od 12.8.2010, ako to vyplýva zo samotnej zmenky. Zmenka však bola indosovaná až po uplynutí lehoty na protest v zmysle § 44 a § 21 a nasl. zák. č. 191/1950 Zb., preto má indosament iba účinky obyčajného postúpenia, aj voči žalobcovi teda možno uplatniť všetky námietky, ako proti prvému majiteľovi. To, že k tomu došlo po uplynutí lehoty na protest je zrejme zo samotnej zmenky, pretože návrh na začatie exekučného konania so zmenkou, na ktorej chýba indosament bol podaný na Okresnom súde Bardejov až 25.3.2011, pričom zmenka bola sročná 11.8.2010, teda po uplynutí zákonných lehôt na protest. V tomto prípade je teda vyvrátená domnienka, ustanovená v § 20 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., pretože bolo preukázané, že indosament, ktorý je nedatovaný, bol na zmenku napísaný po uplynutí lehoty na protest. V dôsledku naznačeného postupu veriteľa v rozpore s § 17 zák. č. 191/1950 Zb. možno proti žalobcovi teda namietat aj námietky, ktoré by bolo možné namietat voči prvému majiteľovi, teda to, že zmenka nebola vyplnená podľa dohody veriteľa a dlžníka (§ 10 zák. č. 191/1950 Zb.). Keďže takáto dohoda o vyplnení zmenky (článok 14 VZP) je neplatná v zmysle predchádzajúcich konštatovaní súdu a teda neexistuje, je na mieste právny záver, že veriteľ neoprávnene vyplnil zmenku bez toho, aby existovala platná dohoda s dlžníkom o tom, ako ju vyplniť.

Súd prvého stupňa mal za to, že všetky námietky žalobcu, ktoré prezentoval v súvislosti s postupom súdu, boli nedôvodné.

Preto súd prvého stupňa žalobu žalobcu zamietol.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami Občianskeho zákonníka - § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, 2, § 53 ods. 4 písm. a), k), l), § 53 ods. 5, ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch - § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 2 písm. j), § 4 ods. 3, ustanoveniami zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch - § 2 ods. 1, § 3, § 5, čl. I. § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 20, § 23, § 33, § 38, § 44 ods. 3, § 48 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

V dôvodoch odvolania uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je prekvapivým rozhodnutím. Prekvapivosť vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol. Zo strany súdu jeho konaním, ako aj rozhodnutím, došlo k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne k porušeniu čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007. Podľa čl. 5 ods. 1 tohto nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné, súd preto nemohol nariadiť pojednávanie. Na rozhodnutie o nariadení

pojednávania neboli splnené podmienky. Súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Súdu predložil ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb., dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Vo veci mohli byť vznesené námietky voči zmenke. Pokiaľ tak urobené nebolo, mali byť akékoľvek iné námietky odmietnuté. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy, nie je možné ju spájať a podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd prvého stupňa predovšetkým ignoroval ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb., z ktorého vyplýva, že kto je žalovaný zo zmenky nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedeného jednoznačne vyplýva podľa žalobcu, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahu s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže urobiť žalovaný, tým menej tak môže robiť samotný súd. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. Súd prvého stupňa vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní zásadne neprípustné. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Žalobca poukázal na to, že vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona o spotrebných úveroch, a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka, ktorú uplatnil v konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, je teda platnou zmenkou a jeho nárok bol v celom rozsahu dôvodný.

Žalobca uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 51,45 eura bez DPH za podané odvolanie a 8,39 eura bez DPH režijný paušál.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Po rozhodnutí súdu prvého stupňa, písomnosťou zo dňa 21.12.2015 žalobca vzal späť svoj návrh na začatie konania v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si, ako uviedol, uplatňuje v konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne, viac neuplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, ale žiada súd priznať zmenkový úrok len v rozsahu 0,06 % denne.

Žalovaný na výzvu súdu nevyjadril nesúhlas s týmto dispozičným úkonom žalobcu. Podľa § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o pripustení späťvzatia v zmysle citovaného ust. § 208 O.s.p. ako aj na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 10 ods. 1 O.s.p., pripustil späťvzatie žaloby v súlade s dispozičným úkonom žalobcu, v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil.

Vo zvyšku preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok v rozsahu v akom bol napadnutý, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. a dospel k záveru, že žalobcom formulované odvolacie dôvody nie sú spôsobilé prívodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd mal za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Súd prvého stupňa pre účely rozhodnutia o podanom návrhu vykonal potrebné dôkazy, z vykonaných dôkazov vyvodil správne skutkové závery a vec aj správne právne posúdil. Odvolací súd sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa v celom rozsahu stotožňuje a na správne zdôvodnenie v celom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa:

Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil .

Po oboznámení sa s obsahom spisu, s výsledkami vykonaného dokazovania, so zisteným skutkovým stavom odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci ako aj správne právne vec posúdil.

Pokiaľ žalobca namietal nesprávny postup súdu prvého stupňa spočívajúci v tom, že súd prvého stupňa na prejednanie veci nariadil pojednávanie, je potrebné uviesť, že konanie podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu má v zásade písomnú povahu. V tomto zmysle je možné námietky odvolateľa čiastočne akceptovať. Pojednávanie je v zásade písomné, pokiaľ sa však ukáže potreba ústneho pojednávania, mal by súd vo veci nariadiť pojednávanie. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ súd prvého stupňa v súlade s čl. 19 ako aj úvodnými ustanoveniami Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 postupoval tak, že aplikoval vnútroštátne procesné právo, nariadil pojednávanie a vykonal dokazovanie posudzujúc aj základný záväzkový vzťah, ktorým sa zmenka zabezpečovala, nie je možné tento procesný postup považovať za postup, ktorým by bolo porušené právo účastníka na súdnu ochranu zaručené Ústavou Slovenskej republiky. V tomto zmysle námietky žalobcu odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

Pokiaľ prvostupňový súd realizoval ex offo prieskum uplatnených zmenkových nárokov aj z hľadiska samotnej kauzy, ktorá predchádzala vystaveniu zmenky, tiež nekonal v rozpore s nariadením ani v rozpore s vnútroštátnym procesným právom. Opodstatnenosť ex offo prieskumu uplatnených zmenkových nárokov vyplývajúca z povinnosti poskytnúť spotrebiteľovi ochranu bola súdom prvého stupňa presvedčivo zdôvodnená a v tomto zmysle odvolacia námietka o porušovaní rovnosti procesných strán nemôže obstať.

Záver odvolacieho súdu o tom, že súd prvého stupňa sa pri posudzovaní veci, ktorá bola predmetom konania nedopustil pochybenia, podporujú aj závery vyplývajúce zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré bolo prijaté na zasadnutí dňa 20.10.2015, podľa ktorého :

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ predložil, že:

a) pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou, či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

b) pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť, či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúcich rozsah a povahu pri rešpektovaní povinností posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystavovateľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vykonávacom práve, aplikujúc správnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Z dôvodov, ktoré odvolací súd uviedol, potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Správnemu rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej zodpovedá aj výrok o trovách konania.

O trovách konania vo vzťahu k zastaveniu konania v časti a o trovách odvolacieho konania účastníkov odvolací súd rozhodol podľa čl. 16 a 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 tak, že náhradu trov konania vo vzťahu k zastaveniu konania v časti nepriznal, nakoľko bol to žalobca, ktorý svojim dispozičným úkonom zaviniel zastavenie konania (§ 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.); čo sa týka trov odvolacieho konania žalovanému ich nepriznal, nakoľko návrh na priznanie trov odvolacieho konania nebol odvolaciemu súdu predložený (§ 224 ods. 1 v spojení s ust. § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.) a žalobca, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný, právo na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.